

DESAPARICIONS FORÇADES

CRIMS DE LESA HUMANITAT

DEFINICIÓ DESAPARICIÓ FORÇADA

- Privació de la llibertat d'una persona, a banda de la seua forma o motivació, causada per agents de l'estat, o per persones o grups de persones que actuen amb l'autorització i el recolzament o l'aquiescència del l'estat tot seguit d'una manca d'informació o de la negativa a reconèixer aquesta privació de llibertat, denegació d'informació o de l'ocultisme de la sort o destí de la persona desapareguda.
- La tortura o l'assassinat pretén afavorir la impunitat dels responsables; actuen amb la finalitat d'aterrir a la comunitat o col·lectiu a qui pertany aquesta persona.
- Definició. *(Definició recollida al projecte del Conveni sobre desaparicions forçades, 1998 en base a la normativa anterior. El Conveni entra en vigor el 23/12/2010).*

DESCRIPCIÓ DELS FETS

- Els milers de persones exterminades a Espanya comparteixen el fet d'haver sigut víctimes d'un procés d'aniquilació. Un atac massiu contra la població civil violant els drets humans, el dret humanitari. La repressió franquista després va eliminar tot intent d'exigir justícia. Van haver-hi execucions extrajudicials massives i sistemàtiques, treballs forçats, confiscació de bens, captiveris en camps de concentració, presons clandestines i il·legals, llistes amb noms, saques de falangistes, tortures, persecucions, sustraccions de menors i adopcions il·legals; discriminació sistemàtica de la població considerada roja.

LA LLUITA PER LA MEMÒRIA HISTÒRICA

- La memòria històrica no ha estat obra de la justícia sinó d'un concert cívic de conciències.
- Es el resultat d'una exigència moral dels supervivents de la derrota de la guerra civil i els seus descendents.
- En un sistema democràtic les violacions dels drets humans s'han de sotmetre al judici de l'història i a la sanció de dret.

1936-1950

INDEFENSIÓ JURÍDICA

- En el codi penal de 1932 es tipifica com a delicte la detenció il·legal, però, no es contempla l'agravament de no donar raó del destí, ni la qualitat d'autoritat o funcionari públic; això s'incorpora en el codi penal de 1973. Tampoc concreta “delictes permanents imprescriptibles”.
- Garanties constitucionals (Constitució 1931) en el capítol i del títol III drets i deures dels espanyols (llibertats i seguretat).
- L'estat de guerra es prolonga fins el 05/03/1948. Per tant són aplicables les lleis i usos de guerra com es van interpretar pel Tribunal Militar Internacional de Nuremberg i confirmats per l'Assemblea General de 1945, és a dir, crims contra la humanitat.
- El 09/02/1946 les Nacions Unides condemnen a Franco. Al 1948 se suspén l'estat de guerra, i, al 1949, en el context de la guerra freda, les Nacions Unides decideixen ja reprendre les relacions amb Espanya. Al 1955 entra a l'ONU.

DRET INTERNACIONAL

- Convenció de Ginebra 1864 comença la codificació del Dret Humanitari.
- Convencions de l'Haya 1899, 1907 sobre Lleis i Usos de Guerra. La primera inclou la clàusula Martens.
- Comissió Multinacional de responsabilitats (reunida a París 29-3-1919)
- A l'article 7 de la Constitució del 1931 el Dret Internacional és acceptat.
- Els drets fonamentals i llibertats estaven reconeguts per normes internacionals ja en vigor abans i a partir de l'aprovació de la Carta de les Nacions Unides, 1945.
- És un principi del dret internacional la primacia de les obligacions internacionals davant el dret intern de l'estat.
- La justícia també està representada pels tractats internacionals ratificats per Espanya obliguen a l'estat a reparar a les víctimes de les violacions dels drets humans comesos per les seues autoritats.
- La violació dels drets humans no és un tema exclusivament intern i la Comissió d'Assumptes polítics del Consell d'Europa va fer una condemna internacional del franquisme.
- El Parlament Europeu en sessió 05/07/2006 condemna massivament el cop d'estat franquista.

CRIMS CONTRA LA HUMANITAT

- A l'Estatut del Tribunal Militar Internacional de Nuremberg (constituït en virtut de l'acord signat pels aliats en Londres el 08/08/1945) la Comunitat Internacional va donar forma jurídica i el nom de crims contra l'humanitat, a les violacions de les lleis i usos de la guerra. Són considerats crims imprescriptibles més enllà de la data, i, en temps de pau o de guerra .
- Article 6 d'aquest Estatut cita els crims de lesa humanitat considerats com actes inhumans contra la població civil fins i tot els produïts abans de la guerra del 1936-1939.
- Especial rellevància la Declaració Universal dels Drets Humans, 1950 i els tractats i acords signats per Espanya sobre la mateixa matèria.
- El pacte internacional dels drets civils i polítics 1966 és ratificat per Espanya a 1977.
- Article 96 Constitució 1978 es parla no només dels tractats internacionals sinó també de les normes generals del dret internacional.
- Conveni Europeu per a la protecció dels drets humans i les llibertats fonamentals signat per Espanya al 1979.
- L'Estatut de Roma de la Corte Penal Internacional signat a 1998 i ratificat aquest mateix any per Espanya.

ELS INFORMES DE L'ONU

L' ONU ha amonestat tres vegades a Espanya per acudir a la llei d'Amnistia i evitar la investigació dels crims del franquisme.

- El Comitè dels drets humans de Nacions Unides vetla pel compliment del Pacte Internacional de drets civils i polítics en document publicat el 5 de gener del 2009 mostra la seua preocupació pel manteniment de la llei d'amnistia i recorda com els delictes de lesa humanitat son imprescriptibles i les amnisties relatives a les violacions més greus dels drets humans són incompatibles amb el pacte.
- El seu comitè va suggerir la derogació per a garantir el reconeixement dels crims de lesa humanitat pels tribunals de l'estat, i, la creació d'una comissió d'experts independents per a restablir la veritat històrica sobre les violacions dels drets humans comeses durant la guerra i la Dictadura.
- Diario público 19/04/2010.

LA LLEI D'AMNISTIA

- Es una llei preconstitucional.
- La interpretació resulta contrària al dret internacional perquè vulnera els drets humans contemplats als tractats i declaracions ja citades i promou la impunitat dels responsables dels crims, al seu article primer al apartat 1-a, on amnistia tots els actes d'intencionalitat política realitzats amb anterioritat al 15 de desembre de 1976.
- El dret espanyol no pot donar cobertura de legalitat a fets internacionalment il·licits.

INFORME COMISSIÓ INTERMINISTERIAL

- Informe general per a l'estudi de la situació de les víctimes de la guerra civil i del franquisme. 28-7-2006

LLEI DE LA M.H. EL DRET INTERN

- La llei 52/2007 de 26 de desembre per la que es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures en favor dels que patiren persecució o violència durant la Guerra Civil i la Dictadura.
- Una llei incompleta i insuficient en relació als drets de les víctimes a l'àmbit de la reparació com s'entén al dret internacional. Obvia el dret a dirigir-se a l'agressor i la destitució dels funcionaris públics responsables. Obvia les responsabilitats i no crea cap Comissió de la Veritat. Manté la legalitat dels judicis sumaríssims.
- Dret intern (responsabilitat individual, responsabilitat de l'estat), art. 109, codi penal. Forma de reparar danys i perjudicis, formes de responsabilitat civil: restitució, reparació, indemnització. Llei d'Enjudiciament Criminal, art. 100; codi civil, art 1902; Llei de règim jurídic i procediment administratiu comú art. 139.

LES VÍCTIMES I LA LLEI DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA

- Els afectats es troben: els reglaments necessaris demoren un any, han d'instar a l'autoritat administrativa la declaració d'il·legitimitat, les Comunitats Autònomes, alguns Ajuntaments, l'Església, s'han desentés, tot a conseqüència que l'Administració Central no s'ha encarregat del tema. Per tant miren d'un últim recurs.
- Els familiars de les víctimes necessiten una cobertura legal i jurídica per a recuperar els desapareguts.
- Continuitat judicial de la legalitat de les actuacions criminals del règim franquista
- Cal dir que els jutges apliquen les lleis i aquestes són obra del poder legislatiu. Els diputats i els senadors han d'assumir la responsabilitat d'anul·lació de les sentències franquistes.

LA BELIGERÀNCIA CONTRA LA MEMÒRIA HISTÒRICA

- El Consell d'Europa insta el govern espanyol (tres anys abans de la seua presidència a la CEE) a l'anul·lació de les sentències franquistes.
- La beligerància contra el record dels horrors del franquisme no és tan sols de la dreta política, també és compartida per un important sector d'opinió, de part de l'església i de l'estament judicial. Una dreta molt compromesa amb les víctimes del terrorisme basc.

LES DENÚNCIES AL JUTJAT D'INSTRUCCIÓ N°5 DE L'AUDIÈNCIA NACIONAL

- A finals del 2006 es presenten denúncies per part de particulars que es consideren víctimes de violacions de drets i llibertats enunciades a la Constitució de 1931 i amparats per normes internacionals ja vigents.
- Concorren associacions de memòria històrica invocant un interès legítim basat en les funcions que estatutàriament els corresponen.
- Sol·liciten l'aplicació de les normes jurídiques ajustades al dret. Les pròpies del dret intern, i les dels drets humans i del dret humanitari.

CONTINGUT DE LES DENÚNCIES

- L'instrucció de mesures, diligències, i procediments judicials necessaris per a la investigació i l'esclariment dels fets denunciats; la determinació de responsabilitats; establir les circumstàncies en què es van produir les violacions i les accions, u omissions dirigides a assegurar la impunitat.
- El reconeixement oficial de la responsabilitat de l'estat per crims imprescriptibles per desaparicions forçades o involuntàries de personas identificades.
- L'averiguació i comprovació del lloc, destí dels desapareguts particularment als llocs on hi ha sospita de les seues despulles.
- Auxili i col·laboració de les autoritats de l'estat per a localitzar, exhumar, identificar i recuperar i remetre els familiars.
- La protecció de la dignitat personal, del dret a la memòria, i el dret individual i col·lectiu a conèixer la veritat d'allò esdevingut.
- La reparació plena i adient conforme a dret de tots els drets violats en la representació legítima dels familiars.

GRUPS MEMORIALÍSTICS

- 14 de Diciembre de 2006, denuncia presentada por D. Marcial MUÑOZSANCHEZ, en nombre propio y de la asociación “NUESTRA MEMORIA, Sierra de Gredos y Toledo”.
- 14 de Diciembre de 2006, denuncia de la “Associació per a la recuperació de la Memòria Històrica de Catalunya”.
- 14 de Diciembre de 2006, denuncia de la “Asociación por la Recuperación de la Memoria Histórica en Aragón”.
- 14 de Diciembre de 2006, denuncia de la “Comisión pola Memoria Histórica do 36 en Ponteareas”.
- 14 de Diciembre de 2006, denuncia de la “Asociación por la Recuperación de la Memoria Histórica de Arúcas”.
- 15 de Diciembre de 2006, denuncia de la “Associació per a la recuperació de la Memòria Històrica de Mallorca”.
- 15 de Diciembre de 2006, denuncia de Dª Carmen DORADO ORTIZ.
- 04 de Junio de 2007, denuncia de D. Teófilo GOLDARACENA RODRIGUEZ.
- 18 de Julio de 2007, denuncia de la “Asociación Andaluza Memoria Histórica y Justicia”.
- 14 de Septiembre de 2007, denuncia de “Politeia, asociación para la defensa y progreso de los intereses ciudadanos”.
- 24 de Diciembre de 2007, denuncia de la Asociación para la Recuperación de la Memoria Histórica de Valladolid.
- 19 de Mayo de 2008, denuncia de D. Francisco Javier JIMENEZ CORCHO. Denuncia de D. Juan Pérez Silva y de Dª Francisca Maqueda Fernández.
- 28 de Julio de 2008, denuncia de la Asociación “Fòrum per la Memòria del País Valencià”.
- 31 de Julio de 2008, denuncia de la “Confederación General del Trabajo”. 12 de Septiembre de 2008, denuncia de la “Asociación para la Recuperación de la Memoria Histórica de Granada” y de Dª Nieves García Catalán.
- 12 de Septiembre de 2008, denuncia de D. José Luis Cerdeira Villegas.
- 12 de Septiembre de 2008, denuncia de D. Críspulo Nieto Cicuéndez.
- 22 de Septiembre de 2008, denuncia de la “Asociación de Familiares de Fusilados y Desaparecidos de Navarra”, “Asociación de Héroe de la República y la Libertad”, “Asociación para la Recuperación de la Memoria Histórica en El Bierzo, León, Burgos y Zamora”, “Asociación para la Recuperación de la Memoria Histórica de Soria”.
- 26 de Septiembre, denuncia de la “Asociación Todos los Nombres de Asturias”.
- 3 de Octubre, denuncia de Dª María Nieves Galindo Arroyo.
- 6 de Octubre, denuncia de [“Grup per la Recerca de la Memòria Històrica de Castelló”](#), de “Izquierda Republicana de Castilla y León”, de Dª Julia Maroto Velasco y de D. Julián de la Morena López.

L'ESTABLIMENT DEL CENS FIABLE DELS ASSASSINATS PEL JUTGE GARZÓN

- Aquesta dinàmica és la que pot portar a la determinació de responsabilitats restrospectives mitjançant l'únic camí que voreja la prescripció; el de crims de lesa humanitat.
- La beligerància del sistema fiscal evidència la manca de recolzament jurídic del govern.
- El crims de lesa humanitat s'emparen en la Constitució de 1931 en tant accepte el dret internacional; el concepte de delicte permanent. Si es coneix el destí tampoc prescriu perquè els règims de fet i no de dret interrompen la prescripció d'actes delictius (així ho ha declarat el Tribunal Europeu de Drets Humans i el Tribunal Suprem en temes de recuperació de la propietat privada espoliada pel franquisme).

CENS COMARQUES DE CASTELLÓ

- El Grup col·labora amb el cens de les nostres comarques realitzat a partir d'investigacions dels seus membres, la consulta de diferents arxius locals i nacionals, bibliografia especialitzada en el tema i recollida de testimonis orals. En ell consten totes les persones mortes a les comarques de Castelló i, a més a més, els castellonencs morts fora de les nostres comarques a causa de la repressió franquista.
- Hem establert diferents grups d'acord a la tipologia repressiva, amb informació quantitativa de cadascú d'ells i la informació referent a la identificació, localització i tipus d'enterrament. El número total de víctimes ascendeix a 1.334.

AUTOS

- Auto de Garzón competència 16-10-2008.
- Auto de rebuig 23-10-2008.
- Auto d'inhibició 18-11-2008.

CARTA A LA PRESIDÈNCIA DEL GOVERN

- Assumpte: Comissió Nacional Recerca de Desapareguts.7-7-2009.

QUERRELLA CONTRA EL JUTGE GARZÓN

- Acusat de prevaricació des d'una associació dretana pel seu discutit auto sobre els crims del franquisme. Prevaricació (Article 446 del codi penal: *quien a sabiendas dictara sentencia o resolución injusta*).
- Simbolitza l'absolució del franquisme i la condemna a qui intente processar-lo.
- Associacions de memòria i familiars sol·liciten el T.Suprem, informació sobre les mesures adoptades per a preservar el secret de les dades de les víctimes de la causa.

LES VÍCTIMES DE FRANCO APELEN A LA JUSTÍCIA ARGENTINA

- 9-4-2010. Les víctimes de los críms del franquisme acudiran als jutjats federals d'Argentina per presentar una querella pel genocidi del general Franco a Espanya. La denúncia apel·la a la Constitució argentina on es recononeixen els principis de jurisdicció universal per a jutjar els culpables dels delictes de lesa humanitat.

JUSTÍCIA I DEMOCRÀCIA

- Mobilitzacions contra l'impunitat del franquisme i recolzament a la causa oberta pel jutge Garzón. A 20 ciutats espanyoles i davant les ambaixades a Mèxic, Buenos Aires, París i Londres. Un procés de mobilitzacions derivat del processament del jutge per la seua investigació sobre els crims de la Dictadura.
- La justícia i democràcia acaben on comencen els crims del franquisme i els delictes de qui li és fidel. Aquell que s'atrevisca a creuar aquesta frontera serà marginat de la vida pública i professional i serà condemnat. (Rosa Regàs, 25-4-2010, acte Paranimf, Universitat de Barcelona)

DENÚNCIA DE DESAPARICIÓ

- [Denúncia Jutjat fulla 1](#)
- [Denúncia Jutjat fulla 2](#)

[RESPOSTA FULLA 1 JUTJAT DE
CASTELLÓ](#)

[RESPOSTA FULLA 2 JUTJAT DE
CASTELLÓ](#)

REPARACIÓ LLEI DE LA MEMÒRIA

SOL·LICITUD RECONeixEMENT VÍCTIMA, LLEI M.H.

- CARTA DE RECONeixEMENT FULLA 1
- CARTA DE RECONeixEMENT FULLA 2

UN VELL REPUBLICÀ

Cuando se produjo lo que Vicenç Navarro ha definido como la "inmodélica transición", a un viejo republicano que había vivido en el exilio durante muchos años, al ver que el régimen nacido de un golpe de estado se convertía en democracia con paz franciscana, borrando la memoria de tanta injusticia y tanto sufrimientos, y dejaba a la República legalmente constituída en vía muerta, se le llenó el alma de amargura y decepción, se encerró en si mismo y no volvió a hablar nunca más. Murió cinco años después.

Fueron muchos los que le acusaron de no querer dialogar, de quedarse en el pasado y de no volver mirar hacia el futuro democrático que la transición, decían, nos aseguraba.

Discurs Rosa Regàs, Paranimf, Universitat Barcelona 20 d'abril del 2010.